

жається до другого типу, то означена структура потребує негайних перетворень у напрямку розвитку та збалансованості його елементів.

Графоаналітична модель високого рівня професійного самовдосконалення особистості

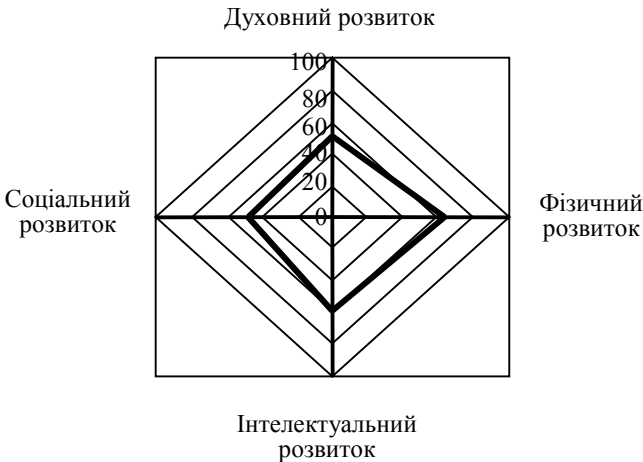

Рис. 1. Графоаналітична модель потенціалу професійного самовдосконалення старшокласників (високий рівень)

Висвітлений нами метод аналізу потенціалу професійного самовизначення особистості дає можливість прослідкувати за ефективністю навчально-виховної роботи та проектуванням необхідних профорієнтаційних заходів індивідуального, групового, або ж колективного характеру для підвищення готовності учнівської молоді до професійного самовизначення.

М. Г. Мельничук, здобувач кафедри обліку базової підготовки

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

Враховуючи потребу в частковій перебудові послуг освіти в Україні до вимог європейської освіти, пропонується переглянути деякі питання щодо дисципліни «Бухгалтерський облік», а саме:

- Як повинна називатись дисципліна?
- Що повинен знати студент до вивчення дисципліни?
- Коли необхідно викладати дисципліну?

Історично з радянських часів майже скрізь навчальна дисципліна називається «Бухгалтерський облік». Проте слід врахувати кілька аспектів сьогодення і на перспективу.

1. Як правило, при прийнятті на роботу на посади менеджерів перевагу віддають тим претендентам, що можуть вільно «читати» баланс та звітність підприємства, аналізувати дані та надавати проекти управлінських рішень керівництву щодо поліпшення фінансово-господарської діяльності.

2. Після опанування дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти вивчають «Аналіз господарської діяльності», потім «Аудит». А з чого починається вивчення аналізу та аудиту? Із звітних даних підприємства. А тепер пригадаємо, скільки аудиторного часу в дисципліні «Бухгалтерський облік» для економістів припадає на вивчення звітності: лекції — 2 години, практичні — 2. Цього недостатньо щоб підготувати студента для вивчення аналізу та аудиту.

3. Не лише випускники вищих закладів освіти за спеціальністю «Облік і аудит» здають іспит в Аудиторській палаті України на отримання сертифіката аудитора. Їх орієнтовно половина (за даними різних років та різних регіонів України). Виходить, що друга половина — це економісти інших спеціальностей та правознавці, які повинні належно знати звітність, як і перша половина.

Отже, будь-який бакалавр, спеціаліст або магістр з економіки повинен опанувати звітність підприємства та вільно «читати»: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, податкову звітність, статистичну та спеціальну (залежно від спеціальності, яку отримав) тощо.

Виходячи з наведеного вище пропонуємо навчальну дисципліну розширити, доповнивши її навчальним блоком «Звітність» і, відповідно, назвати **«Бухгалтерський облік та звітність»**.

«Бухгалтерський облік та звітність» є першою дисципліною, з якої починається вивчення студентами облікових, аналітичних та аудиторських дисциплін залежно від обраної спеціальності. Потім студенти можуть також вивчати: «Облік міжнародних операцій», «Облік у зарубіжних країнах», «Міжнародний аудит» тощо.

Виходячи з цього, студенти повинні вже володіти певними знаннями, термінами, категоріями (такими, як амортизація, власний капітал, податки, фінансові інвестиції тощо) з навчальних дисциплін, які нададуть йому можливість повністю опанувати бухгалтерський облік та звітність.

Слід також пам'ятати, що паралельно з бухгалтерським обліком та звітністю студенти вивчатимуть також інші дисципліни, які певним чином сприятимуть досягненню основної мети — створення умов для підготовки високваліфікованого бакалавра, конкурентного на ринку праці й не лише в Україні.

Виходячи з наведеного дисципліну «Бухгалтерський облік та звітність» доцільно викладати починаючи з п'ятого семестру, саме тоді студенти «готові» для отримання знань.

І. Б. Міщенко, асистент Київської медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика

РЕАЛІЗАЦІЯ РЕФЛЕКСИВНО-СИТУАЦІЙНОГО ПРИНЦИПУ В УМОВАХ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Рефлексивно-ситуаційний принцип можна розглядати як процес рефлексивного управління діяльністю студентів, які стають активними суб'єктами своєї діяльності. Реалізація цього принципу в психолого-педагогічній підготовці може бути тим механізмом, який забезпечить максимальний розвиток усіх взаємопов'язаних компонентів психолого-педагогічної компетентності.

Нагадаємо, що при дослідженні педагогічної діяльності як безперервного процесу розв'язування педагогічних завдань застосовують такі види аналізу: соціально-педагогічний, психолого-педагогічний, конкретно-методичний тощо. Проте саме психолого-педагогічний аналіз, «спрямований на визначення її структурних компонентів, розкриття тих особистісних чинників і внутрішніх механізмів, без яких здійснення педагогом своїх громадянських і професійних функцій, є неможливим».

Отже, ми вважаємо, що рефлексивно-ситуаційний принцип надасть можливості вивчити і проаналізувати, описати і змодельовати різні аспекти професійних ситуацій, розкрити особисті стратегії мислення і поведінки, здійснити їх корекцію в умовах індивідуальної роботи. Специфіка професійної діяльності викладача економіки полягає в тому, що він повинен максимально уявляти змістовість проблем, з якими можуть стикатися учні в реальному економічному середовищі, а не тільки мати уявлення про цілі й зміст економічної шкільної освіти, а це неможливо без розвитку у нього високого рівня психолого-педагогічної компетентності. Якщо учні повинні розуміти і оцінювати значну за обсягом соціально-економічну інформацію, приймати адекватні рішення в